

MSZW is akkoord
(19/5)

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

8/5

Aan

Minister van SZW

TER BESLISSING

Datum
4 mei 2023

Onze referentie

Opgesteld door

Uiterlijk bij
8 mei 2023

Bijlage(n)
2

nota

Beslisnota bij beantwoording Kamervragen van het lid
Maatoug (GroenLinks) over de indexatie van de
kinderopvangtoeslag

Aanleiding

Het Kamerlid Maatoug (GroenLinks) heeft op 14 april 2023 Kamervragen gesteld over de indexatie van de kinderopvangtoeslag.

Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd de aanbiedingsbrief te ondertekenen. Het streven is de antwoorden voor het commissiedebat van 10 mei 2023 te versturen naar de Tweede Kamer.

Kernpunten

- Er wordt eerst een aantal (technische) vragen gesteld over met welk percentage de kinderopvangtoeslag voor 2023 is verhoogd, wat de additionele verhoging is geweest van het kabinet eind vorig jaar en welk gedeelte ziet op de aangenomen motie van GroenLinks en PvdA. Ook wordt om een rekenvoorbeeld gevraagd van financiële gevolgen voor een gezin.
- U geeft aan dat de maximum uurprijzen voor 2023 van de dagopvang en de buitenschoolse opvang in totaal geïndexeerd zijn met 7,32%. De maximum uurprijs van de gastouderopvang is met 5,06% geïndexeerd. De extra verhoging betreft in totaal 1,74% (0,94% in eerste instantie en 0,76% naar aanleiding van de motie. De totale verhoging komt door tweede orde effecten in de berekeningswijze wat hoger uit dan de som van de afzonderlijke stappen over 2022 (+0,94%-punt) en 2023 (+0,76%-punt). bovenop de reguliere indexering. Ook is een rekenvoorbeeld toegevoegd met de gevolgen voor een gemiddeld gezin met verschillende opvangsoorten en verschillende inkomens.
- Tevens wordt gevraagd naar de indexatieformule en welke onderdelen betrekking hebben op de loonvoet bedrijven en de inflatie in zowel het volgende jaar als de correctie met betrekking tot het lopende jaar. Ook wordt gevraagd aan te geven of ze zijn herzien door de cijfers van de Macro Economische Verkenning (MEV) te gebruiken in plaats van de cijfers van het Centraal Economisch Plan (CEP) zoals gebruikelijk is.
- U reageert hierop dat de percentages van zowel het lopende als het komende jaar worden gebruikt. De indexatieformule bestaat voor 80% uit loonindexatie, hiervoor wordt de loonvoet bedrijven van het CPB gebruikt voor het lopende en volgende jaar. Daarnaast betreft de indexatieformule voor 20% prijsontwikkeling. Hiervoor wordt de consumentenprijsindex (cpi) gebruikt, ook voor het lopende en komende jaar. Voor de additionele indexering zijn drie van de vier percentages herzien op basis van de MEV

2023. Alleen de loonvoet bedrijven is niet herzien, omdat de additionele indexatie zich richtte op de uitzonderlijke en onvoorziene hogere inflatie in 2022 en de gestegen verwachting van de loonontwikkeling en inflatie in 2023.
- Daarom is de maximum uurprijs extra geïndexeerd, specifiek voor deze onderdelen. De additionele indexatie voor de hogere inflatie in 2022 sluit aan op de oplossing die voor de semi-collectieve sectoren breed is gekozen, dus zonder de correctie op de loonvoet bedrijven over 2022.
 - Ook wordt gevraagd of de verhoging van de tarieven bij de ouders is beland. U reageert bevestigend. Dienst Toeslagen voert dit sinds februari uit conform de nieuwe maximum uurprijzen. Wel zijn er signalen dat sommige kinderopvangorganisaties na de bekendmaking van de extra verhoging alsnog hun tarieven (extra) hebben verhoogd, waarmee het netto voordeel voor betreffende ouders vervalt. U verwijst naar de onlangs verstuurde Kamerbrief over de monitoring van de uurtarieven waarin u schrijft dat het verschil tussen de uurtarieven in sector en de maximum uurprijzen kleiner is dan in het eerste kwartaal van 2022. Dit kan komen doordat de extra verhoging van de maximum uurprijzen voor 2023 in december 2022 is aangekondigd. We blijven de uurprijzen komende tijd monitoren.
 - Daarna wordt gevraagd waarom het Besluit kinderopvangtoeslag voor 2024 al is uitgezet voor internetconsultatie terwijl de indexatiecijfers op basis van het CEP hierin nog niet verwerkt waren. U geeft aan dat voor de totstandkoming van het Besluit een aantal verplichte stappen gevolgd dienen te worden, waaronder een voorhangprocedure bij de Eerste en Tweede Kamer en advisering door de Afdeling advisering van de Raad van State. Vanwege de strakke planning die hierbij hoort was het niet mogelijk de internetconsultatie op een later moment te starten.
 - Vervolgens wordt gevraagd of u bekend bent met de cijfers van het CEP 2023 en of de maximum uurprijzen gaan stijgen en zo ja, met welk percentage. Hierop antwoordt u dat op basis van de ramingen de maximum uurprijzen met 5,99% geïndexeerd worden. Tevens kondigt u alvast aan de maximum uuprijzen voor alle opvangsoorten met € 0,02 minder te indexeren in verband met drie beleidsmatige wensen:
 - doelmatigheidsgrenzen in de uitvoering (waardoor Dienst Toeslagen de beperkte capaciteit efficiënter kan inzetten. Dienst Toeslagen leest ambtelijk mee op deze passage, dus dit kan nog iets wijzigen).
 - zwangerschapsverlof doelgroepen (hierdoor hebben alle doelgroepen aanspraak op KOT tijdens de periode rondom de bevalling)
 - het verbetertraject gastouderopvang (hierdoor kan in 2025 de maximum uurprijs voor de gastouderopvang worden verhoogd als gevolg van de voorgenomen aanscherping van kwaliteitseisen in wet- en regelgeving om de kwaliteit te borgen). Over dit laatste onderwerp zegt u toe de Kamer zo spoedig mogelijk te informeren.
 - Ook wordt u gevraagd of u conform uw toezegging in het debat over de begroting SZW tijdens de voorjaarsbesluitvorming gaat kijken of de kinderopvangtoeslag extra verhoogd moet worden. U geeft aan dat de maximum uurprijzen eind vorig jaar extra zijn verhoogd en dat u nu eerst de tariefontwikkeling en het gebruik in de gaten zult houden. De eerste cijfers geven geen aanleiding de maximum uurprijzen extra te verhogen. U geeft aan de methode van de jaarlijkse indexatie van de maximum uurprijzen te zullen evalueren, zoals het lid Maatoug voorstelt.
 - Er wordt gevraagd of de cao-lonen in de kinderopvangsector harder stijgen dan de lonen in de marktsector en wat dit voor kinderopvangtoeslag betekent.

Datum
4 mei 2023

Onze referentie

! → wie verval?

De stijging van de cao-lonen in de kinderopvangsector is gemiddeld iets hoger dan op dit moment geraamd wordt voor de marktsector. Afhankelijk van de mate waarin kinderopvangorganisaties deze loonstijging verdisconteren in hun uurtarieven, kan het zijn dat het verschil tussen de uurtarieven in de kinderopvangsector en de maximum uurprijs groter wordt. U geeft aan dat dit ten koste kan gaan van de toegankelijkheid, maar dat u ervoor kiest dat de maximum uurprijzen niet direct de werkelijke uurprijzen in de kinderopvang moeten volgen. Dit om te voorkomen dat een prikkel ontstaat waarbij hogere tarieven enkel zouden leiden tot hogere winsten en kosten hiervan worden afgewenteld op de belastingbetaler.

Datum
4 mei 2023

Onze referentie

- Vervolgens wordt een aantal vragen gesteld over de mogelijkheid om voor de indexering uit te gaan van de Meervoudige Economische Verkenning (MEV) in plaats van het CEP. De MEV komt uit op Prinsjesdag en bevat meer accurate ramingen dan het CEP uit maart. U geeft aan dat vorig jaar een uitzondering was aangaande het extra verhogen van de maximum uurprijs als gevolg van de hoge inflatie. Dit heeft tot gevolg dat het Besluit kinderopvangtoeslag in 2023 twee keer is aangepast. Dienst Toeslagen heeft bij uitzondering, vooruitlopend op besluitvorming kinderopvangtoeslag, uitgekeerd op basis van de extra geïndexeerde maximum uurprijzen. U geeft aan dat het niet wenselijk is jaarlijks vooruit te lopen op de besluitvorming. Het ligt daarom niet in de rede dit naar aanleiding van de MEV 2024 opnieuw te doen.
- U onderschrijft dat de MEV actueler is, maar gaat dan in op het proces dat gevolgd moet worden om het Besluit kinderopvangtoeslag aan te passen. Door het verplichte aantal stappen dat gezet moet worden is het in het reguliere proces niet mogelijk uit te gaan van de MEV. De definitieve maximum uurprijzen moeten uiterlijk in oktober gepubliceerd moeten zijn¹, ook in verband met de tijd die kinderopvangorganisaties en Dienst Toeslagen nodig hebben om dit te verwerken. Dat zou betekenen dat het Besluit kinderopvangtoeslag tussen Prinsjesdag en november aangepast moet worden, wat niet mogelijk is vanwege alle verplichte stappen die hiervoor gezet moeten worden. Wel wilt u dit jaar de manier van indexeren evalueren om te kijken of hierin andere mogelijkheden zijn.
- Er wordt gevraagd of er andere mogelijkheden zijn qua indexering en wanneer de systematiek voor het laatst geëvalueerd. U geeft aan dat dit niet is gebeurd, maar dat u, in het kader van de verkenning naar tariefregulering, ook de huidige indexeringssystematiek gaat evalueren. Daarin kijkt u onder andere naar wanneer in het jaar de maximum uurprijzen definitief moeten worden vastgesteld, welke ramingen hiervoor gebruikt kunnen worden en welke aspecten onderdeel zouden moeten zijn van de indexering.
- Tenslotte wordt gevraagd waarop de weging van de variabelen loonvoet bedrijven (80%) en inflatie (20%) in de systematiek is gebaseerd, of dit een inschatting is van de kosten die de sector heeft aan arbeid en producten en of die inschatting nog actueel is. Sinds de invoering van de Wet kinderopvang en de kinderopvangtoeslag in 2005 wordt de verhouding van 20% prijsontwikkeling en 80% loonontwikkeling gebruikt. Deze verhouding is inderdaad een inschatting van wat de sector aan type kosten maakt. De werkelijke verhouding kan per houder en jaar verschillen. U geeft aan geen signalen vanuit de sector te hebben dat deze verhouding niet accuraat is. Ook dit zal worden meegenomen in de evaluatie.

¹ In lijn met artikel 4.17 van de Aanwijzingen voor de regelgeving dient de termijn tussen de publicatiedatum van een algemene maatregel van bestuur en het tijdstip van inwerkingtreding, minimaal twee maanden te zijn (uiterlijk 1 november).

Datum
4 mei 2023

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie	Onze referentie
1	Aanbiedingsbrief beantwoording Kamervragen	Verzenden aan TK		
2	Beantwoording Kamervragen	Verzenden aan TK		